

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פה.

עין משפט נר מצוה

פג א מיי פ"ד מהל'
מכירה הלכה א סמנ
עשין פט טו"ע ח"מ סימן
ר קע"ג:
פד ב ג מ"ט הל' ח
טו"ע"ט סעף ט'
פה ד מיי"ט הלכה ו
טו"ע"ט סעף ט'
ז ה מיי"ט טו"ע"ט סעף
פ"א:
זו ו מיי"ט טו"ע"ט סעף
קע"ג ו גכה"ג:

רבינו גרשום

לא פליגי כאן בה"ר.
כחלוה מורי דאם מוד לו
בכליו של לוקח בה"ר
לוא קנה לו כליו. וכולהו
דמי דאם מוד לו בכליו
במטא דקנה. ודא קאמר
רב ושמואל חזן מרה"ר
משמ קאמרי הא במטא
קנה הוא קאמר ר' יוחנן
רבי ליקש בה"ר לא
ה"ר"ר משמ קאמרי אלא
במטא ואמאי קרו ליה
ה"ר"ר לפי שאינה ה"ר
דאינה מוקפת מחיצה. ה"ר
דמברא דבמטא מיירי
דאמרי ר' אבהו וכו'. והאי
דקאמר ליה ר' יודא לר'
אסי שמא לא שמע רבי
וכו'. משום דס"ל לר' יודא
דאמרי ר' אבהו (א) אמר ר'
יוחנן ור' אסי אמר אפי'
בלא כליו ס"ל לר' יוחנן
דבמטא קנה. עד שלא
נתמלאת מדה כולה למוכר.
המוכר יכול לחזור בו:
ומשנתמלאת מדה ללוקח.
היי הוא ברשות לוקח ואם
רצה קנה: ב"ר"א דעד שלא
נתמלאת למוכר שמד לו
במדה שאינה של שותן.
אלא ששאלה אבל אם
היתה מדה של אחד מהן של
לוקח ראשון ראשון שמד
לחזרו קנה הלוקח. ב"ר"א
דקנה ראשון ראשון בה"ר:
ובחזר (ג) מפרש לקמן
במטא. וזו מדה אחת.
ובה"ר (ב) ברשות מוכר
מדד לו במדת לוקח לא קנה
עד שיגביהו ההגבהה קונה
בכל מקום או עד שיוציא
משתחו כגון דרשור את
מקומו: ואם ברשות לוקח
הן. שהיו מופקדין בידו כיון
שקבל עליו מוכר למכור
לו אפי"ם שלא מדד לו
עדיין קנה לו לוקח רשותו
וזו מדה (ג) מדה (ד) אם
היו הפירות ברשות הלה
כלומר אצלו. כלומר
שהיו מופקדין ביד אחד
ולא ביד לוקח לא קנה
הלוקח עד שקבל עליו זה
המופקד שישאל לו ללוקח
מקום שהפירות מונחין שם
או עד שפירות את מקומו
של מופקד שהפירות שם:

(א) ר' דס"ל כ"י אבא דאפי'
במטא עשין כליו דוקא.
(ב) נראה דל"ל כ"י"ר ובתל'
(ג) שאינה של שותן ולקמן
מפרש דה"ר קאמר היט'
במטא.

כל מקום שיש לו רשות להניח. וא"ת והא דלמך לעיל מדד והניח
ע"ג סימטא קנה ואוקימנא למוך קופתו משמע דוקא מדד אבל
לא מדד לא קנה לו כליו ואומר ר"י דבעי למימר זיל קני"ט ויזין דמדד
כדלמך ליה זיל קני דמי"ג והשתא ניחא דלריבי הני תרי מיני דר' יוחנן
ומיהו ההיא דלעיל דקאמר אפילו
זרשות הרבים ואוקימנא בסימטא
זרמיה למאי אליטריכא וי"ל דשנת
חדא מכלל חזרתה אממר:

ארבע מדות במוכרים. פירש
רבינו שמואל דאין לפרש
ד' רשויות דהא רשות מוכר נפקד
חדא היא דהכא והכא שיך למימר
קבלה ושכירות מקום הולאה והגבהה
וקשה לפירושו דלס כן לערביניהו
וליתנייהו זרשות מוכר ורשות נפקד
לא קנה עד שקבל עליו או יגביהנהו
או יוציאנהו או ישכור מקומו ועוד
דאין נראה שמועיל קבלה זרשות
מוכר דאין אדם מקנה רשותו לאחרים
ע"י עמו"ל כדתנן בפ' חלון (עירובין
דף עט: וסג) דמוכה להן על ידי זנו
וזמו הגדולים אצל לא ע"י זנו וזמו
הקטנים מפני שזין יכדו ומעמי
לפרש דחשיבי רשויות ד' דלמאי דעני
למימר השתא דמדה של לוקח קני
אפילו זרה"ר כל שכן זרשות מוכר
דקני דהא לזכוף דמסקינן דברה"ר

לא קנה אפי"ם מיבעיא לן אי קנה זרשות מוכר כליו של לוקח אי לא
ואם כן מיבעי לן לפרושי דהא דקאמר זרשות מוכר לא קנה עד
שיגביהנהו דככליו של מוכר איירי ויצלחו הכי ז"ל לן לקמן כי אמר
דכליו של לוקח קנה זרשות מוכר ז"כ לא חשיב אלא רשות אחד כיון
דכליו של לוקח קנה בכל מקום דהשתא איז חילוק בין רה"ר לרשות
מוכר (א) אלא (ב) דחשיב ד' מדות דכלים מדת סרסור ומדת מוכר ומדת
לוקח ומדת נפקד: **ה"ב** גרסינן בתוספתא (רפ"ה) זרשות הלה
הנפקדים אכלו לא קנה עד שקיבל עליו או עד שיגביהנהו ויוליאנהו
ישכור את מקומו אצל לפי ספרים דגרסי עד שיגביהנהו או עד שיוציאנהו
קשה לערביניהו וליתנייהו רשות מוכר בהדי נפקד והשתא משמע
דבצקלה כדי זוכה לו לקונה וא"ת צקוף פ"ק דגיטין (דף יג. וסג): דלמך
מנה לי צידך מנהו כלפויי צמעמד שלשתן קנה ומה ריך צמעמד ג' הא
מוכח מהם דתן כזי דמי דתנן (סס יא: וסג ד"ה סל) האומר תן גט
זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי חוזר בגט ואינו חוזר בשחרור משום
דתן כזי וא"כ צלא צמעמד ג' יקנה לו כדלמך הכא (א) ולמאי דפירש ר"ת
דמעמד שלשתן קנה אפילו בעל כרחו של נפקד אחי שפיר דאליטריך
לכן צמעמד ג' ולמאי דמפרש נמי ר"ת דלא אמרינן תן כזי אלא היא
דזעשה שנותן לו אומר לו תן אכל אס כזר היה צידו לא אמרינן תן
כזי אחי שפיר ועוד י"ל דהאי נמי צמעמד ג' דאפי"ן איז הפקדון ציד
הנפקד (א) דקני דאי לאו צמעמד ג' אינו יכול לזכות לו אלא כשהוא ברשותו:
כליו

שנתמלאת המדה הרי היא של מוכר ולא קנה לוקח ואע"פ שפסק
הדמים לא קנה עד שימשוך דככליו של מוכר זרה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' זרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פג]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שיפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: זרה"ר. וקשיא למ"ד חזן מרה"ר: וזכר שאינה של שותן. וכגון שלא נתן
בעל חזר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אס היו מודדין זרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
זרשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהינא זי מוכר עד שיגביהנהו דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאנהו
זרשות של מוכר לרשות של לוקח או לקימטא או שנירף ידו למטה מג' סמוך לסיקופת הבית וקיבלה דלמך"ר (בכתיבות (דף לב).
גזי היא גמרי ויולא ולקמן צמעמתי (דף פג). מיייתי לה. ומיהו לקמן (ע"ג) מוקי לה צמדה דמוכר זי מוכר ומדה דלוקח זי לוקח דזי מוכר שמימי
מאני דמוכר וזי לוקח שמימי מאני דלוקח: צמדה לוקח. שביצא המוכר מצבותו למכור צבתי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה (ע"ג) מוקי לה צמדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירומו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקד את רשותו לזורך פירומו למכור ולמדוד פירומו צבתי כדרך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צמדות מפקד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות כאשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גזי רשות מוכר שיך קבלה ושכירות
והכא נמי שיך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קמני דסתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגזי נפקד שיך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הי נמי שמוך פקדונו של שני ורבותא תנא אורחא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן צמאתי
דמוכר זי מוכר ומאני דלוקח זי לוקח איכא לאוקימנא נמי צמאתי דמופקד זי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דלוקח:

כליו של אדם. של לוקח קונה לו אס פסק דמים צכל מקום אפי'
זרשות מוכר וכגון דלמך ליה זכדיא יקנה לניך כדלמך לקמן
צמעמתי [פג]. אכל צמאתא מיבעיא לן לקמן (א) ולא אפשיטא: חזן מרה"ר.
והוא הדין לחזר שאינה של שניהו כדמוכח לקמן צברייתא דד' מדות:

כאן בסימטא. הא דר"ל ור' יוחנן:
כל מקום שיש לו רשות. כגון סימטא
וחזר השותפין ורשות מוכר וכגון
דלמך ליה זיל קני דלמך דהיינו יש
לו רשות: אין לו רשות. כגון רה"ר
לא: ה"ג צמוספתא"ט ארבע מדות
צמוכרין עד שלא נתמלאת מדה למוכר
משנתמלאת מדה ללוקח צד"א צמדה
שאינה של שניהו אכל אס היפה מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה צד"א
זרה"ר או זכר שאינה של שניהו
אכל זרשות הלוקח כיון שקיבל עליו
מוכר ה"ו קנה זרשות מוכר לא קנה
עד שיגביה או עד שיוציא מרשות
הנעלים זרשות זה המופקדין אכלו
לא קנה עד שקיבל עליו או עד
שישכור את מקומו. ופירוש ארבע
מדות צמוכרים לאו ד' רשויות קחשיב
רה"ר רשות מוכר רשות לוקח רשות
המופקדין אכלו דהא רשות מוכר
ורשות נפקד חדא הוא דהכא והכא
שיך למימר קבלה ושכירות מקום
והולאה והגבהה דהא תנן צמתימין

גזי רשות מוכר שכירות מקום דקמני ואם היה פיקח שוכר את
מקומו ואוקימנא [פד]: זרשות נעלים וכיון דינין שיה לוכא ד' מדות ומה
הן ארבע מדות ד' חלוקין של דינין שחלוקין זה מזה. ואלו הן המדה
שאינה של שניהו זרה"ר ובחזר שאינה של שניהו דלמרינן זה עד
שלא נתמלאת המדה למוכר משנתמלאת המדה ללוקח הרי אחת מדה
של אחד מהן ראשון ראשון קנה הרי שמים רשות לוקח מיד דקשיבל
מוכר קנה הרי ג' רשות מוכר ורשות נפקד דקמפרש צהן דין הגבהה
והולאה קבלה ושכירות הרי ד'. וסמך מלמתי לי מדברי רבינו וקני
מ"י: עד שלא נתמלאת המדה למוכר. שאם נשכר היין או השמן
או אס הוקר למוכר ויכול לחזור בו דמוקי לה לקמיה [פג]. צמדה שהשאילוי
שניהו הלכך כל זמן שלא נתמלאת המדה הרי היא זרשות מוכר:
משנתמלאת הרי היא זרשות לוקח. לקחתה וליטול בו מקחו עד
שצניענו או יניחנו בכליו דלענת כן השאלויה להם לזה למדידה ולזה
להצניע את שלו וכל זמן שעוסק צמדדיה למלאת המדה הרי היא
זרשותו דמודד דהיינו מוכר ואין הלוקח יכול לקנות בתוך כליו של
מוכר כל זמן שלא משך או שלא הגביה משנתמלאת המדה ללוקח
דפרישית שעשבו נעשית כליו של לוקח דלענת כן שאלה לו. וק"ל
להאי תנא דכליו של לוקח קונה זרה"ר כדמפרש ואזיל ודלא כרז
ושמואל ומיהו בסימטא ובחזר של שניהו מוקי לה לקמיה [ע"ג] דהתם קני
כליו של לוקח: צמדה שאינה של לו. וכדפריש עממא: אכל אס
היפה המדה של אחד מהם. או של לוקח או של מוכר: ראשון ראשון.

שנתמלאת המדה קנה בעל המדה שאם המדה של מוכר אע"פ
הדמים לא קנה עד שימשוך דככליו של מוכר זרה"ר אי נמי בסימטא לא קני לוקח דהא אפי' זרשות לוקח נמי אמרינן לקמן [פג]. דלא קנה לוקח
כל זמן שהפירות בכליו דמוכר עד שיפסד לקרקע ואם המדה של לוקח אף על גב דלא נתמלאת נמי ראשון ראשון קנה דדמי למשך
אע"פ שלא מדד דקמני מתני' דקנה דכליו של לוקח קונה לו: זרה"ר. וקשיא למ"ד חזן מרה"ר: וזכר שאינה של שותן. וכגון שלא נתן
בעל חזר להם רשות למדוד שם דהיינו דומיא דרה"ר: אכל אס היו מודדין זרשות מוכר לא קנה לוקח אע"פ שהמדה שלו דכליו של לוקח
זרשות מוכר לא קנה ואע"פ שפסק ומדד ומשך דמשיכה לא מהינא זי מוכר עד שיגביהנהו דהגבהה קונה בכל מקום או עד שיוציאנהו
זרשות של מוכר לרשות של לוקח או לקימטא או שנירף ידו למטה מג' סמוך לסיקופת הבית וקיבלה דלמך"ר (בכתיבות (דף לב).
גזי היא גמרי ויולא ולקמן צמעמתי (דף פג). מיייתי לה. ומיהו לקמן (ע"ג) מוקי לה צמדה דמוכר זי מוכר ומדה דלוקח זי לוקח דזי מוכר שמימי
מאני דמוכר וזי לוקח שמימי מאני דלוקח: צמדה לוקח. שביצא המוכר מצבותו למכור צבתי לוקח: כיון שקיבל עליו מוכר. שנתמלאת
וא"ל כל תבואה זו קנויה לך בכך וכך כל סאה וסאה: קנה לוקח. מיד אע"פ שלא מדד דקני ליה רשותו ואע"פ שהמדה של מוכר דהכלי
צטל אכל הרשות. ומיהו לקמיה (ע"ג) מוקי לה צמדה דלוקח ולא גרע ממשך ולא מדד דקמני מתני' דקנה: המופקדין אכלו. שהפקיד שם מוכר
פירומו ומסתמא הקנה לו נפקד למפקד את רשותו לזורך פירומו למכור ולמדוד פירומו צבתי כדרך כל הנפקדים: עד שקיבל עליו.
נפקד צמדות מפקד לייחד לו רשות ללוקח לקנות הפירות כאשר הוא שם או שישכור. והוא הדין נמי גזי רשות מוכר שיך קבלה ושכירות
והכא נמי שיך הגבהה והולאה אלא תנא אורחא דמילתא קמני דסתם מוכר כשמוכר רוצה הוא לפנות את ביתו הלכך קמני
התם הגבהה והולאה דאינו חפץ להשאיל ולא להשכיר רשותו וגזי נפקד שיך קבלה ושכירות דכי היכי שהיה נפקד של זה
הראשון הי נמי שמוך פקדונו של שני ורבותא תנא אורחא קבלה ושכירות וכל שכן הגבהה והולאה. ולמאן דמוקי לקמן צמאתי
דמוכר זי מוכר ומאני דלוקח זי לוקח איכא לאוקימנא נמי צמאתי דמופקד זי מופקד והלכך לא קני לוקח בכליו דלוקח:

[א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל]

גליון הש"ס

נמרא קונה לו ב"ב. עין
כ"מ נט ע"א מוס' ד"ה עין:
שם יאמאי קרו לה רה"ר.
שנת דף ו ע"ב [ג] ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ארבע וכו'
אלא צריך לומר דמשיב ד'
מדות:

מוסף תוספות

[א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל]

אדעתא דליקטו כליו
אחיבהו כיון דמחוסרין
מדידה אלא לידת
וידועה ואת"כ ימשיך
שומרה בהם. הלכך צריך
למימר ליה קני. רכמי יונה.
ג. עין ציפתי יונה מה
והא נמך ליה זיל קני.
ג. דבצדו כידו הוה
וכשם שבידו של מוכר לא
קנה לוקח שאם אתה אומר
קנה לא היינו צריכים
למשיכה והגבהה. ה"ג
בצדו וכו'. ורשות נפקד
שאני שכשם שאם היה
בידו ואמר לו (המוכר)
זכה לפלוני ורצה לזכות לו
וזכה. אף זיל קני.
מדתו. ר"ן. ד. דרשות
מוכר רשות המופקדים
אצלו חלוקין חזן קבל
עליו. א. ה. [ד] חלוקת
שמה משאלה לו מקום
ללוקח שיקנה מה שהוא
מוכר לו. מוס' לקמן ע"ב ד"ה
ללו. [ד] וכו' הכי
דאמרין דברשות מוכר
ובכליו של מוכר לא קנה
עד שיגביהו הי"ג ברשות
הרבים ובחזר שאינה של
שניהם דהא אמרינן ע"ה
עד שלא נתמלאת המדה
למוכר. שם. [א] מדה
סרסור ומפליגין בה בין
עד שלא נתמלאת
ומשנתמלאת. ומדת לוקח
דראשון ראשון קנה. ומדת
מוכר דבעינן הגבהה או
משיכה. אע"ג שמגביה או
מושך בכלי המוכר קנה,
ומדת הלה המופקדין
אצלו שאם קבל עליו
הנפקד קנה לוקח. רכמי
יונה. [א] וזו הקשיא
לדברי מי שאמרו ב"מ גיטין
(שם) כי אמר רב פקדונו
אבל במלוה לא. דאי
במלוה לא יוצא ודאי צריך
עמך שלשתן ודאי ליתיה
שיכוח לו. רמב"ן. [א] [ב] [ג] [ד] [ה] [ו] [ז] [ח] [ט] [י] [יא] [יב] [יג] [יד] [טו] [טז] [יז] [יח] [יט] [כ] [כא] [כב] [כג] [כד] [כה] [כו] [כז] [כח] [כט] [ל]